

TELEGRAFULU ROMANU

Nr. 24.

ANULU XXII.

Sabiiu in 24 Martiu (5 Aprilie) 1874.

Telegraful este de done ori pre septembra: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a loiei, pre afara la c. r. poste cu bani gata prin serisori francate, adresate cibra espeditur'. Pretulul prenumeratiunii pe anu Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celealte parti ale Transilvaniei se pren provinciele din Monarhia pre unu anu 8 fl. si pentru o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri straine pre anu 12 $\frac{1}{2}$ fl. anu 6 fl.

Inseratul se plateste pentru intal'a ora cu 7 cr. sirui, pentru a dou'a ora cu 5 $\frac{1}{2}$ cr. si pentru a treia repetare cu 3 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu”

pre patrariul alu doilea (Apriliu-Juniu) alu anului 1874. — Pretul abonamentului pre $\frac{1}{4}$ de anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca 2 fl. v. a.

Pentru Romani si strainata, 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardi cu tramitera prenumeratiunilor.

Adresele ne rugamu a se scrie curatu, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandamou on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány. — Post - Anweisung.**) ca impreunate cu spese mai putiene si ca mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune la

Editur'a „Telegrafului Romanu” in Sabiu.

Pecatele ocârmuirei noastre.

— Trei articuli. —

(I) Fara a fi vrasmisi neimpacatii ai unui anumitu guvern ori chiaru in-tregu sistemul de ocârmuire, interesulu comunu cere, ca totu-deun'a sa oercam a deveratele cause ale reletelor, de care vieti'a comuna este bantuita, cu deplina sinceritate, fara a ne lasa preocupati de positi'a politica, ce ocupam, sa facem deosebire intre acea, ce este ori ni pare bunu, si acea, ce este ori ni pare stricatosu. Numai prin o asemenea lucrare sincera vomu pot contribui la indreptarea reletelor, ce apesa de o po-triva asupra tuturor u cetatiilorlor. Omenii, cari din consideratiuni particu-lare cerca a astupu reulu, nu suntu mai putieni condamnabili decat acel'a, care si acolo pretindu a fi astutu rele, unde stările suntu sanatose. Si unii si altii, suntu vrasmisi ai adeverului, si inquirindu spre formarea unei opinioni publice purcese din premise false, de o po-triva stricatosi. Adeverul, ori candu, ori unde, intre ori-ce impregiorari si sub ori-ce forma s'aru manifesta elu, este de folosu realu. Omenii resverei suntu numai acel'a, cari nu cunoscu firea organica a conveitiunilor sociale, ori au intradeveru resver — particulare.

Judecandu dara asupra stările noastre comune, trebuie sa ne semtimu indatorati a ne feri de preocupatiuni si a espune resultatele, ce vomu fi dobantu, fara nici o resver.

Resentimentul, ce amu pot intimpis, nu este iertetu sa ne determiniedie. A judecata obiectiv si a espune nereservatul este detorint'a fia-carui omu, care doresce a folosi catu-si de putieni.

Acesta indatorire, cu deosebire pen-tru noi, este de importantia nesoversita.

Aruncandu o privire asupra sirului, in care si-au urmatu retele, ce adi, in culminatiunea loru, apesa asupra nostra, vomu asta, cumca causele primordiale ale reletor suntu plamadite de cibra noi insi-ne. Togmai in lips'a de conlucrare sincera, tocmai in lips'a de contilegere nereserva-ta amu fostu isbiti la starea, de care ne plangemu. Nici candu deosebitele popore si partide, prin a caroru conlucrare aru trebui sa fia sustinuta ti'er'a,

nu s'au intempinato cu destola sinceritate. Totu-deun'a omenei vorb'au intronu chipu si cugetau intr'altu chipu. Si, ce a fostu mai stricatosu, fiesce-care parte lucră din adinsu spre preoccuparea spiritelor. Nu mai potieni unu poporu decat altulu, nu mai putieni o partida decat alt'a. Insine si chiaru din adinsu amu falsificatu opinionea publica, acestu factoru primordialu, prin care convictionea este determinata; insine amu facutu, ca sa ne a-flam in retacire asupra stărilor, in care ne a-flam si asupra raporturilor sociale, ce esista intre noi. Unii se credu mai in dreptu, decat ce potu fi, mai poternici decat ce suntu si mai folositori, decat ce au fostu; altii se credu mai apesati, decat ce suntu, mai slabii decat ce potu fi si astu-felii pana la nemarginire. Toti suntem preocupa-ti, preocupa-ti atatu de noi insine catu si de stările, in cari petrecem.

Dupa aceste premise, firesco a trebuitu ca intrég'a alcătuire a vietiei noastre comune sa fia falsa. Operandu cu nisce factori, care no esistu decat in imagina-tiunea nostra, trebuie sa dama lumei o creatiune imposibila pentru unu tempu mai indelungat.

Chiaru si temeliile, pre cari se radica organismulu vietiei noastre comune, suntu false, resultandu ele din nisce pre-mise imaginare, fictiuni cutesate asupra raportului, ce esista intre poporul maghiar si celealte popore ale tieri. Este aproape ridicolu a crede, ca ti'er'a va inceta a trece pio eguduiri, pana ce ea va re-mané constituita pre aceste temelii. Este unu reu, care vecinu va impedece des-voltarea pacinica atatu a pretinsi-lor u dominatori, catu si a supusilor sei in maginari. Adeveratele stari si adeveratele raporturi sociale vecinu voru isbiti in constituti'a maestrata, voru isbi, pana candu nu voru indreptă reulu, ori, provocandu o sguduire iresistibila, voru darama falnic'a constructie.

Este pot o sentire generale unu felu de frica lainguita, care cuprinde cele mai multe suslele, este pot o presimtire a acestoru consequen-ii in opinionea publica a tieri noastre. Dece ea este, sa nu ne sfiumu a-i da expresia.

O privire preste stările noastre este destulu, pentru ca sa motivedie cele mai grele ingrigiri. Intrég'a ocârmuire se elatina, nu mai putieni finantiele, decat administrationea, nu mai putieni desvol-tarea economica, decat acea etica.

Eri sa tienutu prim'a siedintia a consiliului celui nou de minstri in afaceri de ale guvernului. Intre alte sa desbatutu ce proiecte sa asteroa ministrului dietei la viitor'a intr'noire.

Dupa o scire din Bucuresci, fostulu maresialu de curte Georgiu Filipescu este denumitul de agent diplomatic la curtea din St. Petersburg.

In Francia se occupa in dilele din urma opinionea publica si cu scirea despre scaparea din captivitate a comunistilor Rochefort, Paschal Grousset Zouurde Verriere. Toti acesti a fura deportati la Caledonia noua, de unde scapendu au fugit in nouul Sudvale.

Din Vien'a.

Ministrul comunu se occupa cu sta-verirea definitiva a bugetului, care va fi

celu mai insemnatu obiectu in discussiunile delegationilor ce se voru introni in 20 Aprilie. Ca totu-deun'a s'a latit si asta-data faima, ca ministrul de resbelu va cere plusuri insemnante in bugetul seu, si asiada in toate sessionile are sa intempine cea mai resoluta critica. De asta data o voce ungara si-a de lipsa, a protesta din consideratiune cibra starea financiale a statului unguru contra oricare bogetul normalu. Acestu zela inse a fostu primitu, pentru ca bugetul militariu, dupa cum se asecuru din toate pările, va tine compu de starea financiale a ambelor imperii si se va restringe numai pre langa ceea ce e mai necesariu. A medi-loci ceea ce e mai neincungiorat de lipsa si a aduce interesele inarmarei in armonia cu financiele statului, este scopul discussionilor la cari iau parte repre-sentantii din ambele ministerie.

Cumca acum apretiarea stării finan-ciale e o necesitate imperativa nu numai pentru Ungaria ci si pentru Austria, acel'sta e destulu de chiaru si ne amu in-siela, candu desconsiderandu insemnatarea crisei vomu accepta, ca acel'sta sa treaca fara de a influenti a asupra financiilor statului. Deja in bugetul pre anulu cori-ante, ce stă inca in discussiune, trebuie sa se considere neincungiorabilele conse-quentiile financiali si inca nu se poate pre-vedea, ca corespunde-va succesiul septicu preliminarului. Atatu siu inse, ca urca-re continua a veniturilor, constatata in toate esposeurile financiilor din anii din urma, voru suferi o intrerupere. Va fi de lipsa ca sa se considero in prelimi-nariu statului pre anulu urmatoriu ca-pabilitatea contribuentilor.

Ceea ce e necesariu pentru Austria, in mesura cu multu mai mare se poate aplicá la Ungaria. Delegatiunea ungara pana acum nu fu intrecuta de nici o cor-poratione parlamentara in catu privesce bugetul armatei, caci e sciutu, cumu din cauza acel'sta se escara conflictul dese-intre delegationi, ba delegatiunea Austriei in urma nu potea scapa de imputarea ca ea in privint'a devotamentului patrioticu si inertrulu representantiei Ungariei. Candu facea atare imputatiune Ungaria credea inca, ca va potea snporta usioru a treia partea din somele pre cari trebuia sa le solveze pentru afacerile comune, dara a venit u tempulu, candu ungureni trebuiau sa vina la acea convictione, ca desvoltarea economica a tieri nu tinea pasu cu sarcinile financiale si din acel'sta a rezultatua disproportiona care se vede in deficitul ce cresce din anu in anu. Cu totu devotamentul pentru interesele comune, delegatiunea Ungariei va esaminá cu ochiu critica bugetul militariu si fatia de pretensiunile ministrului de resbelu ea va desfasurá starea slaba a finantelorlor in Ungaria.

Acesta consideratiuni voru intrá si in consiliul Coronei si voru fi decise-torie la staverirea bugetului. De se va templá asié, apoi sigur se voru incun-giurá conflictele, le cari a datu ansa de atate ori discusiunea bugetului militariu. Atatu in Uogari'a catu si in Austria poporele si representantii loru sciu apreti interesiul celu mare, care e incop-ciat cu desvoltarea organica a poterei armate. Opera organisatiunei armate care s'a inceputu cu atate sacrificie si s'a mai terminato, nu va stă locului, si re-cerintie, basate pre acestu temei, nu voru intempiná resistint'a. Astadi uno repre-sentant alu poporului nu-si mai tiene de detorint'a patrioticu a vorbi si vota cu ori-ce pretiu pentru reducerea buge-tului militariu, a combate sistem'a armatei

stable si a cochetá cu sistem'a militielor. Preste acestu punctu primitiv au trecutu delegationile amendoue. Armat'a pre basea de obligamentul generalu e o institutiune poporale si desvoltarea ei nu e unu inter-estu inimicu poporului.

Consideratiunea cibra impregurariile financiali de o parte, apretiarea trebun-tielor armatei de alta parte voru usurá intelegererea intre delegationi. Cui va cere ministrul de resbelu prea multu, acel'sta sa se liniseasca privindu la impe-riul germanu, care fu considerat de atatea ori de modelu si in respectul a-cesta. Cestiunea, carea misca in pre-sente cercurile politice si militare ale Germaniei, e de o insemnatace principale mai mare, pentru ca ea involváda resignarea dictiei dela dreptulu de a mai incuviintá bugetul anualu. Si cu toate acestea dicta Germaniei nu va avea alt'a de facutu, decat sa ascute ceea ce cere guvernu imperiului. Sistem'e, pre carea toate poterile Europei se vedu constrinse a o accepta, pretinde mari sacrificie si Anstro-Ungaria nu trebuie sa remana prea departe inertrulu statelor militare din Europa, deca voiesce sa fia sigura si sa-si pastredie pozituna sea in concer-tulu poterilor europene.

Cetima in „Press'a”:

Bucuresci 16 Martie 1874.

S'a vediutu cu multa placere de cibra noi si de cibra toli cati suntu in curentulu nouatilor dilei, scirea data de diariul oficialu alu imperiului austro-ungaru ca d. baronu Calice este numitul la noi agentu diplomatic si consulu generalu lui imperiului vecino.

Acestu postu este de multu vacantu, si implinirea lui este unu gagiu mai multu despre bunele dispozitioni si relatiuni ce governulu austro-ungaru intretine cu noi. Alegerea personei este din cele mai es-celente, dupa catu aflat. D. Calice este, pre catu se scie, nu numai unu diplo-matu distinsu, dara si unu erudit cuno-scutu. Dlu a facutu parte si a jucat u tempu principalu in expeditiunile scientifice tramise de guvernulu austriacu in parti departate ale globului. A servit in diplo-mati'a europea mai multu tempu, si apoi a fostu mai multi ani consulu generalu in China si Japonia. De doi ani se afla intorsu in Europa, in servitiu la Vien'a; si in tempulu espositiunei a fostu insarcinat a dirige lucrari importante pentru espositiunile orientale.

Numirea unui asiá aginte diplomatic nu poate decat sa servesa si mai multu la intarirea si stringerea relatiuilor diutre ambele state.

De candu Austria a inaugurat o noua politica in orientu, negresitul ca si posturile diplomatice din asta parte a lu-me trebuie sa le incredintiedie onoru persoane la inaltimea missiunei.

Astu-felii se observa ca, in data dupa intorcerea imperiului Franciscu Iosefu dela Petersburg la Vien'a, representantul Austro-Ungariei la Constantinopole se aridica la gradul de ambasador, si se incredintia unui din cei mari demnitori ai imperiului, cunoscutu prin capacitatea ca si prin avut'a sea, comitele Zichy, unguru de nascente. Sa notam inca ca totu in acel'a si tempu si Germania inaltia representanti'a sea la Constantinopole la gradul de ambasada.

Nu trebuie dara sa ne miram deca, si la Bucuresci poterile cauta a fi repre-sentate prin persone de insemnatace.

Cu catu representatiunea acel'sta va fi mai buna, cu atatu poterile europene

voru si mai bine luminate; si se voru convinge mai lesne ca România este o tierra libera, demna de a trăi prin vieti a ei proprie, si ca libera in intru, respectata in afara in drepturile ei, ea va servir de o escelenta pondere pentru echilibrul necesar in orientul Europei!

Aflâmu asemenea cu placere ca nouu representantul alui Angliei, d. Vivian, care vine in locul venerabilului d. Green ce s'a retras din cauza etaticei, onoratu si recompensato cu demnitate, este asemenea o persoana forte bine pusa in diplomatie, care serveasca chiaru in ministeriul afacerilor straine din Londra. Pentru prim'a ora, ni se afirma, guvernul englesc numesc unu consulat din corpulu diplomatici.

Nu potem si decat multiamiti si linguisti si de acesta buna numire.

Cetim in „Trompet'a Carp.“:

Suntemu veseli, ori de catu ori potem sa spunem cete ce-va bunu lectorilor nostri; si astazi avem sa spunem doua lucruri bune; unu pentru omenii nostri politici, si altul pentru comerciantii romani.

Omenilor nostri politici le spunem ca cererea nostra necontenta de mai multi ani de dile, de candu amu inceputu sa avem aginti politici si in alte parti afara din Constantinopole; dorintia nostra, pre care amu vedut'o cu seruire votata de camera inca de acum trei ani, dara pre care nu o vedeam realizandu-se dorintia nostra a avea unu agintie politico la Petersburg, ne-a spusu Joi in camera, amicul nostru ministrul de externe, ca guvernul Majestaticei Sele Imperatorul Russiei, aru si primindu cu placere sa veda pre agintele romane la Petersburg. Datori si cuvinti a impune unui organu de publicitate sa multiamesca celor ce implinesc o dorintia, o cerere a sea; candu acea dorintia a sea, adunge sa sia simtita de cei ce o potu executata.

Nu scim sa si cerulu alto jurnalul inainte de noi unu agintie diplomaticu alu Romaniei la Petersburg, si de acea a nostra datoria imperiosa este sa are tamu mai intai profund'a si respectuosa nostra recognoscinta Majestaticei Sele tiarului Alessandra II; si sa felicitam apoi pre inteligintele ministru actualu la cele din afara alu Mariei Sele Carolu I alu Romaniei.

Doi representanti romani amu ceruta noi in strainatate: unu agintie politico la Petersburg si unu consulat comercialu la Salonicu; pre cea dintai amu dobantito prin dlu Vasile Boerescu, cea de a doua, o vomu dobandi-o prin dlu generalu Ioan Ghika dela Constantinopole.

Unu pavilionu romanu in Thesalonica, este Prea Inalte domne, este domnul Ministru, este d-le agintie romanu la Constantinopole, unu mare lucru, unu

foste mare lucru dobantito pentru romani.

Vorbesce uno limbagiu straniu ini-milori de romani din Macedonia pavilionul tricoloru romanu in acel portu, salutandu pre marc'a Romaniei, acuila romana cu devisa celei mai ilustre, celei mai valorose dinastii Germane! — Este mare lucru, d-le Ministru, pavilionu romanu in portulu Macedoniei! — Nu credu intelligint'a superioara a d-tale se aiba nevoie de prea multe explicari in asemenea materie.

De prisosu aru si, credem, se mai dicem ca agiotele nostru politico la Petersburg, trebuie sa fia unu dio cei mai eminenti personajuri ce poseda Statul romanu: cu vedia, cu avere, cu nume, intelligint'a si cunoascinta de lecru; unu omu se scie sa 'si ia si se 'si pastreze cu demnitate locul ce i confira merele Suveranu alu Russiei, spre a reprezentare pre Suveranul Romaniei.

Aceasta este scirea politica ce dâmu astazi lectorilor nostri: cesta-lalta, nationale si ea, poate bucura multu pre commerciantii romani de bunturi spirituose si pre cei ce se gandesc la hygiena poporului agricolu romanu.

Dief'a Ungariei.

Siedint'a dela 26 Martie 1874. — Siedint'a se deschide la 10 ore din d. Procesul verbalu din sied. precedenta se verifica, ierna petitiunile incurse se trecu la comisiunea de petitiuni.

M. Gall adresadu ministrilor trei interpellatiuni. Prin cea dintaiu intréba pre ministrului instructiunii publice, ca pentru ce se platesce o chiria asa mare pentru cancelari'a facultatatiei de medicina, de ore-ce pre d' ce merge scade chiria locuintelor in capitala?

Prin a doua interpellatiune intréba pre ministrul de finanțe, ca ce mesure cugeta a luă facia de directiunea finanziara din Debretinu, carea pentru totu felul de pretensiuni procede cu aceea-si rigore, ce este prescrisa numai pentru incassarea dărilor publice, si ca aceasta ocasiunea confisca si vinde sub pretiul de estimatiune chiaru si acele instrumente, cari suntu neaperatu necessarie la cultivarea si luerarea pamantului.

Prin a treia interpellatiune urgédia numai responsulu la nisec intrebări ce le adresase ministrul de finanțe pentru o relasare de dare de 7000 fl. ce o cereuse orasiala Böszörény, fara ca sa i se fi implitu cererea.

Iosif Vidliczka'y intréba pre ministrul de finanțe si comunicatiune, ca cu scirea si invirea guvernului se intempla, de oficialii dela calile ferate 'si permitu a visită pre pasageri in interesulu monopolului de tabacu? Dëca d', apoi prin ce 'si motivédia guvernul asemenei dispuseluni?

Totu aceste interpellatiuni se comunica in scrisu ministrilor concernanti.

si ambii sei copii mai mici. Famili'a sea locuiesce o aripa a fortului situata spre nordu. Murulu grosu si inaltu formezu unu unghiu dreptu intr'anala din coltiurile insulei. La piciorulu acestui muru valurile se spargu neincetato la diece metri sub etagiulu de josu alu casei.

Maresialulu se scola la siepte ore: celeste cete-va scisori, aceleia ce permite directorulu sa-i pervina, conform regulamentelor emanate dela ministeriulu din intru, adeca desfacute. La 11 ore dejuna cu femeia, copiii sei si colonelulu. Dupa dejuno, amendoi barbatii se scola si mergu sa se preumbla pre teratia.

Aceasta teratia, lunga de 37 pasi, cuprinde totu gradinele de care au vorbitu unii novelisti reu informati, 37 pasi de lunga! Este unu felu de capu care da in marea si la care au moi adaugatu, in cele din urma tempuri o teratis cotitorie spre parlea de apusu a insulei. Totalo: aproape 97 pasi.

Au vorbitu asemenea de boschietei de aleuri de platani. Vai! aceste aleuri, de platani suotu compuse de doi arbori, enormi, este adeverato, — dura care paru

Adamu Lazar intréba pre ministrul de justitia, ca are de cugetu a presentare camerei unu proiectu de lege cu privire la nimicirea efectelor publice scose din comerciu?

Ministrul respondu, ca rezolvarea acestei cestiuni este tare necesaria, inse totu-odata este si forte grea. Pentru pregatirea proiectului de lege in acesta privintia s'a esmisu o comisiune constatatorie din membru ai disertelor resorturi, ministeriali. Aceasta comisiune lucra inca la acestu proiectu, care indata ce va fi dat'a se va prezenta camerei.

Eduard Zsedenyi, ca presedinte suplentu alu comisiunei de 21 aduce la cunoascinta camerei, ca aceasta comisiune, si anume subcomisiunea de 9 membri, dupa 68 de siedintie ce le-a tienutu, si-a incheiatu lucrările si a presentat raportulu seu forte amplu si detaliat. Comisiunea de 21 se vede acum constrinsa a se adresá cu urmatoreea intrebare cetera onorab. camera: Nu cum-va onorab. camera aru asta cu scopu, ca comis. de 21 sa no-si mai continue lucrările sele, ci, dreptu resultatul alu lucrărilor sele de pâna acum, sa presente camerei raportulu subcomisiuniei de noue, pentru ca apoi acesta, in sensulu conclusului luat, sa-lu transmitem fara amanare ministeriului?

Ladislau Kozizmics spriginesce propunerea lui Zsedenyi, iera Dan Irányi o combate si, pentru casulu candu ea s'aru accepta, 'si reserva dreptulu de a prezenta unu votu separat.

Fr. Pulszky face propunerea, dupa carea comis. de 21 aru avea sa presentedie camerei elaboratulu sub comisiunei de 9, fara de a-lu mai luat in deshatere meritaria.

Dupa ore-care desbatere, la carea participa mai multi oratori, propunerile se punu la votu si a loi Pulszky se primesce. — Comiss. de 21 va fi deci avisata de-a procede in sensulu acestei prunerii.

Se procede apoi la alegerea vice-presedintelui si a membrilor delegatiunii conchiamate pre 20 Aprilie. De vice-presedinte se alesse Carolu Torma. Resultatul alegerei membrilor delegatiuniei se va publica in siedint'a de manu.

Siedint'a dela 27 Martie 1874. —

Dupa formalitatile indatenate, referinsele Co'omanu Szell presentă in numele comis. de 21 elaboratulu subcomisiunii de 9; presentă mai departe protocolele despre siedintile tienute de comisiune, conspectele si bugeturile projectate pre anii 1875—77, precum si totu aclusele ce se tenu de protocole, si roga camer'a a lipari raportulu si apoi a-lu transmite ministeriului.

Se publica apoi resultatulu alegeriei membrilor delegatiunii.

Presedintele comunica apoi, ca in septaman'a venitória camer'a va mai tie-ne o siedintia pentru primirea nuncielor

a se intrebá unu pre altulu care va inmuguri intain. Apoi sôrele nu bate nici odta pre acesta teratia, impedecandu-lu inaltimae murului de a resfrange cea mai mica radia.

Acolo dela prandiu pâna la cinci ore, cei doi solitari mergu, mereu mergu, meurandu metodicei cei 97 pasi de preumbare care li s'au mesuratu pentru două-dieci ani si afara de acestu spatiu le este opritu de a pone piciorulu.

La ce cugeta ei? Ce vorbesce ei in aceste patru ore de umbrelu pre aceleasi dale, pre aceleasi fire de ierba?

Ei vorbesce adesea de Metiu, de Francia, si raru de procesu. Condamnatulu este convinsu ca era buna cauza lui; remane in acesta ilusione si vorbesce cu convictiunea unui omu necunoscutu. Apoi, conversationea quotidiana, monotona, se finesce prin langezala. Atunci maresialulu se opresce si siede pre o banca, colonelulu siede lângă elu si amendoi privescu astfelu marea care se intinde la picioarelor loru, sôrele care se culca ca intr'unu incendiu, miscarea ce-

camerei boierilor si pentru publicarea legilor ce se voru fi sanctionat pâna atunci.

Acea parte a procesului verbalu ce se referesce la alegerea membrilor delegatiunii se verifica. Inainte de 15 Aprilie nu se voru mai tie-ne siedint'e meritorie.

Cetim in urmatorul importantu articolu in „Memorialu diplomatic“ dela 21 Martie :

Se scie ca tierile supuse dominatiunii otomane suntu dintre cele mai ferite de pre pamentu, gratia bogatiei naturale a solului si dulcetiei temperaturei. Cu totu acestea cultor'a se asta pretutindeni intr'o stare de negligentia extrema, Lipsa de ori-ce felu de proprietati, lenea inascuta la turci si atasamentul loru cetera usagiile vechi, lipsa de cai de communicatione, lipsa midilocelor de irigationi seu starea de slabiciune in care le-a lasatu sa cada mai cu séma in interiorulu Asiei mici, in Siri'a si in tierile de pre tierurile Eusebului se opunu la cultivarea pamantului. Cato despre industrie, alu cărei centru se asta mai cu séma prin orasie, ea nu se asta redusa numai la starea cea mai miserabila in tota partile imperiului, ea este astazi mai inferioara chiaru de catu cum era odiniora. Numai esista manufacture propriu dis. Cate-va ramure industriale au atinsu unu ore-care gradu de superioritate; dura in totalu ele au o prea mica importanta pentru a constitui o industrie mare si a da locu la unu comerciu intinsu.

Organisationea politica a imperiului otomanu presentă in totu lucrurile caracterulu despotismului asiatic si al arbitrarului nemarginat alu suveranului. Reformele operate in tempu de vre-o patru-deci ani incóce in administratiune suntu etatea ilusiuni europene; hati-serifulu dela Ghiulhane a fostu o incercare slaba facuta spre a redică unu felu de bariera contra voinei absolutu ale Sultanului, si cu totu acestea a remasu litera morta in midilocul barbariei turcescii. Se ajunsu aproape la disperare despre lumea musulmana, sia peintru propria sea reforma, sia pentru populatiunile crestine pre cari nenorocirea evenimentelor le puseso sub dominationea sea directa. A satisface pre Europa in Turcia spre a mantine pre Turcia in Europa, — acest'a a fostu si este inca ideia constanta a omenilor de statu si Turciei. Ei si platescu cu sperantia, si nu lucraza de locu sub impulsionea proprii loru cugetari si a conditiunii adeverate a societatii musulmane; lucrările loru reformatorie nu suntu de catu nisec imprumutari penibile contractate numai pentru a sustine o vietia ce se elatina si unu statu care cade din ce in ce in ruina.

Totu ce ei facu in directiunea acest'a este superficialu si sterpu. Cato despre diplomacia europeana care, in cei din urma trei-dieci de ani, s'a ocupat multu cu im-

loru trei seu patru bârci care circula la picioarele fortelor.

Dincolo de acesta mare, cam in fati'a acestei insule, unu omu se asiedia odiniora. Se numea Marius si cugeta asemenea asupr'a ruinelor.

Maresialulu intra la siapte ore. Fuméza dupa mancare, pâna la noue ore si jumetate, si se culca la diece. De multu totu portile casei suntu zavorite.

Copiii au jucarii. Ei s'au deprinsu cu acesta vietia claustrală si se amusa cum potu pre teratia. Une-ori celu mare merge de se preumbla cu directorulu.

Este detentinea cu totu ce are ea de fatigant si posomortu.

Colonelulu nu e de acesta parere seu este devotamentulu incarnat, caci revine indata a o impartasi cu maresialulu. Omenii capabili de asemenea sacrificiuri suntu rari in acestu tempuri.

Bravului Villette i paru naturale totu acestea...

Două-dieci de ani pre acesta teratia in fati'a acestei perpetue tristetie care se numesc marea!... „Rom.“

periul otomanu, ea credea ca a facut totul pentru intarirea acestui imperiu obtinendu pentru administratiunea turca ore cari amelioratii, si in favoarea crestinilor din Orientu ore-cari concesiuni. Tote acestea fura ilusiune ! Politic'a contemporana a recunoscutu imensa insuficienta a tuturor acestor tentatiuni. Ea petrone astazi mai departe de catu suprafata lucrrilor; ea scie ca Turcia nu este de catu unu bastimentu vechiu care nu se mai poate tine pre mare de catu cu carena noua, cu vele noua si cu altu echipaj. Acestu imperiu semena cu calul pre care Rolandu, in furi'a sea, lu trage de freu; elu are tote calitatile calului, deca aceste calitati sunt paralizate printre mica nenorocire, aceea ca e mortu.

In fata acestei stari de lucruri s'a pretinsu ca puterile dela nordu voiesc a imparti intre densele succesiunile Sultanolui ! Aci este eroarea ! Ele nu voiesc sa sustieni imperiu otomanu, deca elu nu s'ar putea sustine prin elu insusi; daca ele nu voiesc ierasi alu anescsa la teritoriilelor respective; si candu ultim'a sea ora va suna ele voiesc a stabili pre ruinele sele unu sistem de noi state crestine pre cari le voru luu sub protecionea loru comuna Tempulu e unu stapanu mare; problema dificila pre care politic'a secolului alu XIX a voit u' o transeze prin forta tunului, finis secolului alu XIX seu secolului XX voru sci ale resolve prin cale pacifice ale diplomatiei. Turcia a incetatu de-a fi unu subiect de alarmă pentru puterile Europei cari nu se voru mai bate pentru acestu imperiu !

Representatiunea universitatii districtului si a urbei Fagarasiu in caus'a arondarei municipialeloru.

(Urmare)

Aceste parti in totale cu extensiunea de 83 miluri patrate, cu 163 de comuni, 163,625 de susle si cu o cantitate de contributiune 535,473 fl., precum probedia conspectul B, aici achiso, luandu in legatura referintele teritoriali, aru formá unu teritoriu coresponditoru pretensiunilor unei administratiuni bune catu si corecte.

Relativ la prevenirea ore caror obiectiuni obveninde, voim a observa cu tota supunerea, ca prin iniitiarea comitatului Fagarasiu nu sufere nici o scurtare, nice comitatului Brasovului, nice alu Sabiu-lui; de ore-ce si in casulu arondarei comitatului Fagarasio, celu dintai cu unu teritoriu de 92 miluri patrate, cu 137 de comunitati, 210,930 de susle si cu fondul de contributiune de lipsa; iera celu din urma cu unu teritoriu de 70 miluri patrate, cu 180 de comunitati, 158,579 de susle, si cu unu fondu de contributiune de ajunsu, se aréta ambe asiá de estiuse, incat se voru poté administrá cum se cuvine fara ingreunarea prete mesura cu contributiunea gremiale.

Pre a onorata Camera !

Universitatea districtului Fagarasiu catu si cea urbana, care intru asemenea dorescu o administratiune buna, si justitia exacta, au primitu impartirea si incorporarea districtului si a orasului conformu proiectului ministeriale cu intristare; de ore-ce prin aceea nu numai ea i s'ar sterge numele gloriosu istoricu din sirulu jurisdictiunilor, ma ce e mai multu, uniculu centru comercial si alu comun catiunei in o distantia de 19 miluri intre Sabiu si Brasovu, va se dica urbea Fagarasiu, aru si amenintata prin aceea cu nimicirea totala, cari giurstari aru eschide cu totalu pre locuitorii districtului, catu si ai orasului dela autonomia loru si dela folosint'a drepturilor nedisputavere, numai din cauza departarei teritoriali; de ore-ce afara de partecic'a Branului, care si mai inainte s'au tenu de Brasovu, si care acum'a s'au incorporat iera acolo, — nici o parte a acestui districtu nu gravitatea nice cu Brasovu, nice cu Sabiu, — ma din contra partea

teritorului proiectat de noi cu mica exceptiune gravitatea totu la Fagarasiu in privint'a comunicatiunei comerciului, industriei, catu si a castigarei de pane.

In istoria patriei nostre adeseori au jucat rol'a insemnata Fagarasiu, apoi in tempulu mai nou au incepotu a se desvoltat, atat in privint'a culturii sociali, industriale si comerciale, catu si atingatoriu de politic'a statului. Elu formedia punctul central, la care locuitorii acestui districtu si cei din juru concurgu ca la centrul natural.

Importanta acestui districtu ca jurisdicione, precum probedia si istoria, totu deo'na fu recunoscuta si prin legislatiune, cace radioanduse Fagarasiu la „baronatul liberu“, Capitanul supremu alu acestui'a ca guvernatoriu atatul civil catu si militar au respunsu asupra i de sine statutoriu, si pre candu apoi legea anului 1650, desfintindu liberu baronate in Transilvania, acest'a unu alu Fagarasiului totusi s'a sustinutu si mai inclo catu atare, caci pentru coresponditor'a conducere atatul in privint'a administratiunei civile, catu si militarie, precum si pentru aperarea acestui punctu alu tierii, s'a aretat de necesario.

Nu avem de a pomensi daca remiscentia glorioasa si neuitavera a Fagarasiului seu rolele lui de sub domnitorii nationali, ci numai atat'a amintim, ca si cu ocazie arondarei sub imperiul lui Iosif al II-lea s'au sustinutu districtulu Fagarasiului cu resedint'a in Fagarasiu ca una punctu, a caru'a necesitate in privint'a supraveghierei statului cu considerarea marginiei lui de catra amedi — s'au recunoscutu, pre care daca nice regimul presinte cu privire la relationile date nu luu poté trece nice odata cu vederea.

Poporului acestui districtu desfaturu, afandu-si emporiulu in Fagarasiu din departare de mai multe miluri gravitatea aici atatul pentru satisfacerea lipselor, catu si pentru vinderea productelor lui, precum dovedescu acest'a tergurile de septamana catu si de tiéra, tote certeate; pentru acea daca arondarea Comitatului Fagarasiu in forma data si ceruta de noi aru indestulat si pre locuitorii partilor incorporante atatul pentru folosirea libera a drepturilor autonomice, catu si cu privire la influintandele preture si judecatorie cercale in locurile centrali potrivite, adeca:

A vrigulu de Fagarasiu 6% miluri, Agnit'a de Fagarasiu 5%, Cincoul mare 2%, Rupoa 5%, Veneti'a seu Siercaina de Fagarasiu 2% un'a, iera alta 1% miluri, si in fine Fagarasiu pentru inlesnirea causelor litiganti. Din altele poterile de lucru, cari atat'a acum'a, catu si dupa arondarea comitatului stau la dispositiune libera dupa norma cea sustatoria despre lucrul drumurilor, se potu tine aceleasi in stare buna, incat dela Fagarasiu, care singuru numai se potu luu de resedint'a comitatului, si cele mai departate parti ale comitatului nou nu aru cadé asiá de departe, incat se sufere ver-un'a scurtare in folosint'a libera a drepturilor sele, caci Urbea-Fagarasiu aru venit departata de comunitile din margininea hotarului catra media nopte, Tra pol du de 5 miluri, de catra amedi culmea Carpilor de 3½ miluri, de catra resarit'u Racosului inferioru de 5% miluri, si in fine de catra spusu comunitatea Bradu de 7½ miluri.

Apoi deca cine-va e amicul unei arondari corespondiente trebuie sa se implice cu principiul egalei indreptatirii si cu renunciarea la privilegiile, comitatul celu nou aru restitutu liniscea turburata a spiritelor acestui municipiu, — si districtulu Fagarasiului cu trecutu istoricu, care de si cu sustinerea in forma noua, este totu acelu districtu, ce inca sub domnia absolutistica a lui Iosif al II-lea s'a sustinutu ca necesario in interesulu de gubernare alu regimului de atunci de salutar si coresponditoru, si acestu periodu nu luu poté invinut nimenea, ca dora aru si favoritul nationalitatile ori privilegiile.

Prin iniitiarea Comitatului Fagarasiului partile confederande nu s'ar-

rumpe din acea indalinata si dulce legatura, la care gravitatea in cauzele de commerciu, daca nici interesulu statului nu dictedea, ca locuitorii unui teritoriu estinsu si departatu, sa caute oficiuri, — sa-si exercitent drepturile municipali si sa-si implinesca datorintele oficiose administrative in atari locuri, despre cari comerciul si comunicatiunea loru nici ca scie.

Arondarea, respective incorporarea proiectata nici in privint'a situatiunei geografice nu aru corespunde pretensionilor unei administratiuni bune, care este in interesulu statului, caci partea cea mare a comunelor de departate dela resedint'a municipiului aru ingrenat si aru slabit gubernarea centrale, iera supraveghierea statului aru devenit destramata, ale caror urmari aru si ca — cu administratiunea smo devenit acolo, unde amu fostu pana acum, ori nici acolo, pre candu problem'a vietiei statului este o administratiune buna si corecta, apoi supraveghiere stricta. Noi cu tota siguritatea potem pune intrebarea ingrijitoria, ca ore prin o arondare nepotrivita activitatea organului celui mai insemnatu alu statului constitutionale, a representantiei municipali, nu se va nimici ?

Dara impartirea respective incorporarea proiectata a districtului aru si o operatiune si contr'a intereselor materiali ale statului, de ore-care in acestu districtu posedu statulu mai multu decat 70,000 de jugeri proprietate de pamant, porta economia insemnata, are armesari si ergelie, spre a caror'a administrare si economisare, candu aru si silitu a concurge totu odata la ambele puncte centrali, la Brasovu si la Sabiu, fiindu ambata departate de aici, aru suferi multa dauna si scadere, caci precum este in genere cunoscutu, referintele urbaniali inca nu suntu regulate definitiv.

(Va urmat)

Publicatiune asociatiunale !
Membrii asociatiunei filiale din Sabiu a **asociatiunei amploiatiloru** din monachi'a austro-ungara voru tine in 26 Aprile a. c. la 10½ ore a. m. o adunare locale **extraordinaria** pentru alegerea a 2 representanti ai acestei filiale la adunarea generale pentru anul curintu.

Localulu adunarei se va aduce la cunoiscentia publica la tempulu seu.

Sabiu in 1 Aprile 1874.

pentru comitetul localu

Ioane Süssmann m/p.

presidentie.

Aloisu Szabel m/p.

secretariu.

Varietati.

* * (Agintele Romaniei la Romanu) D. Const. Esarcu avu onorea de-a si primitu in audientia particolare prin regele Italiei, caru'a i delescrierea autografa de felicitatiune la ocaziunea aniversarei de 25 uni a suirei pre tronu a regelui Vict. Eman. din partea domitorului Romaniei. Regele primi pre agintele rom. cu multa bunavointia, aseturandu-lu despre simpathiele sele pentru Romanu si domitorul ei.

* * Fructe inghetiate — Cui nu se intempla ca se arunce fructe ierna pentru ca suntu inghetate ? Eaca unu midilou de ale aduce in stare buna, pre care lu recomandam cercarii menajerilor nostre: se punu fructele inghetate in apa catu de rece, si se lasa acolo catu-va tempu. Se formeaza atunci impregiurulu fructului o coja de ghiata, care, topindu-se mai pre urma incetu cu incetu, lasa fructul asiá de frumosu, dupa cum era inainte de-a fi inghetat.

Acestu midilou se intrebuinteaza mai cu seama pentru pere, cari, fara de acesta nu si mai vinu in fire.

Nu trebuie sa se apropie la focu fructele degerate, caci atunci se strica pre locu.

* * Comunitatea Orsiova din cotula Severinului capeta dreptulu de

a tiené tergu de septamana in fia care Luni si Joi.

* * O noua lumanare electrica. — Omenii de scientia si industriasi lucrezu pre capete ca sa descopere midilou de iluminatiune efine si intense. In momentul de fatia o masina Gramme, perfectionata, este espusa in Vistminster-Bridgeroad. Printre dispositiune dibace curintele magnetoelectrici ce produce este cu totulu neinterruptu; prin urmare masina nu desvolteaza nici scantei, nici caldura. Conducendo in proportiune de 400 revolutiuni pre minutu ea produce o putere luminosa egala cu 15,000 luminari, cu pretul de unu schilingu pre ora (1 leu si 25 bani).

Acesta masina se poate intrebuinta nu numai pentru luminat, ci si pentru diferite fabricatiuni, precum este preparatiunea ocetului si a alcalidelor caustice. Cu aceea-si masina s'a facut si analisa spectrale a diferite metale. Vargi necunoscute pana adi in spectru, au dovedit puterea acestei masini.

(Revista Scientifica)

* * Printre coincidintia din cele mai curioase, la 15 Februarie, s'a presentat dinaintea curii de Apel din Bucuresci, sectiunea 3, D. B. ingineru din „scola de poduri si sosele din Parisu“, si care s'a distinsu la 19 Ianuarie in 1871 la Buzenvalu, ultim'a esire a gardei nationale din Parisu spre St. Cloud, contra prusianilor; este chisatu ca expertu intr-o afacere a societatii actionarilor calilor ferate romane. Dupa ce si spunea numele, pronumele si profesie, este invitatu a pune man'a pre cruce si a repetat formula juramentului. D. B. inse reusa de a ineljni acesta formalitate; d-sea se declara ca neapartenendu nici unei religii, sentimentul d-sele intimu nu-i permite de a invoca numele crucei seu ali alui Dumnedieu.

Corteza facendu aplicatiunea art. 241 din procedura civila, dispositiune pre care legiuitorulu nostru a imprumutat din cod cele genevesu, autorisata pre D. B. a declarat pur si simplu ca „se obliga pre onore si conscientia“.

* * In comunitate Bodu in tiéra Bârsiei se intintia unu oficiu postalu, de care se tineu comunitatile Arapatak, Bodu si Erösd. Oficiulu si incepuit activitatea sea cu incepulum lunei lui Aprile a. c.

* * — (Pats in soare). Unu astronomu din Philadelphia se urca intr-o di in observatorulu facultatei de scientie; observandu soarele, zar de odata prin telescopulu seu o pată considerabila in discul solaru. Cuprinsu de mirare incepu sa observe mai cu atentie acestu fenomenu.

De aici elu trase o multime de deductiuni, care de care mai amintitatorie pentru serumanulu nostru globu.

A doua di acelea-si observatiuni, si aceleasi deductiuni; in fine intréga societate academică se puse in miscare si observandu acesta pată, conchise, ca globul solaru are sa se stanga. Pana sera, totu orasulu Philadelphia fu informatu despre acesta savanta descoperire, pre care o comentata fia care in felul seu.

A treia di inse, astronomulu nostru, spre marea-i deceptiune, descoperi ca aceea famosa pată, nu era de catu o musca morita ce se strecurase intre lentile telescopului !

* * Lipsa de profesi. „Monotorul oficialu“ alu Romaniei publica list'a catedrelor vacante in inverntamentulu secundariu si superiore pentru a caror ocupare se va tine concursu la 1 si 15 Septembre si la 1 Octobre, a. c. st. vechiu.

— in circumscripionea Bucurescilor 28 catedre vacante, — in circumscripc. Iasi-siloru 8 c. v. in circumscripc. Craiovei 5 c. v. in circumscripc. Berladului 10 c. v. Cu totulu 51 catedre vacante. — Caus'a acestei aparintie este ca professorii suntu reu salarisi si tenerii rom. se arunca toti pre carier'a juridica, firesce mult mai castigatoasa.

* * (Cale ferate romane.) Era unu tempu candu Ungaria avea o opinione forte optimistica despre starea financiale si des-

pre capabilitatea tărci, de acea guvernul ungur a proiectat atunci nu mai putin decât cinci juncțiuni cu drumurile României. Guvernul din București calculă înse mai bine cu capabilitatea sa și declară din capul locului, ca clădirea a cinci linii e un lucru imposibil. Guvernul unguresc tine linia Brasovu—Ploesci de mare însemnatate și acăstă cu deosebire din punct de vedere strategic, și vediindu, ca guvernul României, care tine acăstă linia de un lucru secundar, nu pune clădirea liniei în lucrare, apromise, ca va garantă Ungaria interesele și pentru linia română de că se va clădi. România a respinsu acăstă imbiare, fiindu ca venea prin acăstă concesiune în ore care referintă de atarnare fatia cu Ungaria. Totu pre tempulu acelă s-a discutat și linia Bazias—Orsiova. In privința acestei linii guvernul ungur nu se potu decide trei ani deplini. Societatea drumerilor ferate de statu din Austria a cerutu întreprinderea acestei linii pentru linia ei sudestică și asiā era în lucrare pâna la Bazias. Guvernul din Bud'a-Pest'a voia de o parte sa castige folosile acestei linii pentru societățile specificiungarie, anume pentru linia Tis'a și Alföld, de alta parte voia sa favorizeze prin acăstă linie mai multe locuri (Lugosiu Caransebesiu), cari pâna aci erau neglese. Pâna ce dură acăstă siovăre România a terminat clădirea liniei București—Orsiova; sînale suntu asiedate pâna la punctul de juncțiune memoratu mai in urma și in putine luni se va pot deschide comunicatiunea. Dara linia acăstă se revarsa in o ultia infundată fiindu ca din partea Ungariei nu s-a decisu nemicu cu privire la linia Bazias—Orsiova. Acum guvernul român e acelă care intiesce la regimul din Pest'a acăstă cestiu a drumului ferat și ministrul de comunicatiune Cantacuzeno declară ca e gata a concede statului vecinu linia Ploesci—Brasovu și a clădichiariu pre spesele sele, numai Ungaria sa medilocesca juncțiunea la linia Orsiova—București. Intr'acea veni inse preste Ungaria crisia financiale, care dovedi ca cele cinci linii ungare-române nu suntu decât unu visu. La acăstă mai veni și crisia ministeriale, care impedează orice actiune. Acum candu și finanțele României nu concedu decât celu multu cele două linii memorate, pertractările se voru restringe numai pre lângă acestea două juncțiuni. Aceste pertractări stagnedia in cătuva prin demisiunarea domnului de Schlechta care a fostu denumit u de aginte generalu la drumerile ferate turcesci a lui Hirsch, dura se voru reapucă in celu mai de aproape tempu pentru ca s'a denumit unu aginte nou. Fiindu ca guvernul României e apelat și fiindu ca Ungaria pune unu mare pondu pre comunicatiunea călouru ferate cu principalele dunarene, acăstă afacere in scurtu tempu se va rezolvă definitivu.

Unu scurtu tractatul despre institutul de corectiune.

(Urmare.)

Trebuie aplicate dura astfelu de midilice psihologice și pedagogice, prin cari sa se corige internul omului, sa i se cultive mintea și inimă criminalistă, că asiā cunoscendu și intelegendu reul și urmările cele reale ale faptelor cele criminali, sa urăscă aceste fapte, și că sa scia, cum sa vietuișcă pre venitoru, sa nu mai recada in fapte criminali, din contra sa scia duce o viață onesta, sa iubăscă dreptatea și aderul, și acestea sa-i fia tientă vietici sele.

Senocrata fiindu intrebăto, ca ce tientă vrea sa ajunga cu invetiacei lui, au respunsu: „Ut id sua sponte facerent, quod cogarentur facere legibus (Cic. de republi. 1. 2.)“ Si institutul de corectiune au de tientă, sa influenție să se lucre in astfelu de modu asupr'a criminalistilor, că ei de buna voia, adeca din o convicțiune statornică, sa facă, aceea ce demandă legile a face. Numai atunci voru potă si pre venitoru omeni

onesti și crestini buni, căci prăvimerita dice in privința acăstă unu scriitoriu latinu: „et prodesse volunt boni virtuti amore.“

Din acestea se vede cătu de sublimă, dura totu odata și cătu de grea este problema, ce o au institutul corectorie, potu dace, ca ea este mai sublimă, mai ostentorie și mai grea, decât aceea problema ce o are educatiunea in genere, mai sublimă, pentru ca are sa facă din omu strictu omu indreptat, din individualu periculosu statului și societății omenesci unu individu folositoriu tuturor; mai grea și mai ostentorie, pentru ca ea este o educatiune supletoria seu corecta avându înaintea sea nu unu pamentu nesemnatu și môle precum este inimă cea fragela a tinerimii, ci unu câmpu prăsitu și înțelenit, precum este inimă omenilor imbetraniti in reuță.

Si tomai acăstă este cauza, ea institutul corectorie au trecutu prin mai multe faze in desvoltarea și perfectiunarea loru, facendu-se totu felul de încercări și indreptări prin indelungată experientă.

Sistemele institutelor de corectiune.

Pentru că sa-si poată face, stimării cetitorii, ore-care imaginare despre statiglu de perfectiune, la care au ajunsu cestiu, de care we ocupu, voio aminti, pre cătu'mi suntu cunoscute din isvorul, ce le-amu potutu capătă la dispositiune, diferitele sisteme mai însemnate a institutelor de corectiune.

Pre același tempu, cându Howard se ocupă cu predilectiune cu reformarea carcerilor, s'a suscitatu cauza acăstă și in America, anume in Filadelfia, unu oras în edificat de quecar. In anul 1776 s'a formatu sci o societate pentru cercetarea carcerilor și ameliorarea loru. In urm'a staruntiei acestei societăți se statorăi prin lege principiu, că cei condamnati la inchisoră sa se clasifice după genu, după etate, caracteru și capacitate de lucru; iera pentru cei mai selbatoci și renitenti sa se făcă chilii separate pentru cătu unu individu pre lângă ocupatiunea necesară.

Legea acăstă dase ansa la o desbaterie viua prin pressa. Quecarii nu vreau sa privescă carcerile de case de pedepsă și de lucru, ci de penitentia, și fiindu ei aplacati după religiunea loru la contemplații singurătate, ei pleau cu deadinșu pentru inchisoră separată și încă cu atâtă asprime, că și ocupatiunile și visitele sa făcă oprițe. In sensul acestă s'a și edificat la anul 1822 două institutu in Pensilvania, unul la Filadelfia și altul la Pittsburg.

Opiniunea acăstă inse su combatuta in cele-lalte state ale unionei, cu deosebire in New-York și Massachusetts. Si aci su necunoscute principiu, că sa se pună o deosebită purtare de grigia, că condamnatii sa nu se strice moralmente mai tare in inchisoră, ci sa se indrepteze, afirmandu-se, ca acestu scopu se poate ajunge mai siguro prin dedare la lucru, prin punctuositate și prin disciplina. Ponderu celu mai mare sa se pună inse pre lucru. Pentru aceea inchisorile au se devină preferinte case de lucru; demoralizarea sa se incungiure mai bine prin aceea, că condamnatii preste nopti sa se inchidă in chilii separate de dormit, iera dicoa sa lucre laolalta sub priveghiere severă, demandandu-li-se o tacere absolută. Ori-ce comunicare prin cuvinte seu semne sa fă strictu oprita sub amenintare de pedepsă corporală; sa nu se folosescă fatia cu condamnatii nici unu felu de egratieri. In anul 1821 s'a și edificat după principiu acestă unu institut de corectiune in Auburn lângă New-York.

Acestă este incepătul celor două renomite sisteme a institutelor de corectiune din America, adeca: 1) a sistemului Pensilvanu, numit și sistemul isolării, și 2) a sistemului auburnu, numit și sistemul tacerei, — cari din anu in anu s'a modificat și perfectiunat.

In sistemul pensilvanic deja după sîise ani s'a facutu unele modificări. Inchisoră separata au remasă; înse s'a statorit, că in totu dia sa cercetă pre condamnatii prin chilii barbati de specialitate, cu frica lui Ddieu; că pre lângă ocupatiunea necesară condamnatii sa se instruie și din invetiamentul moralo-religiosu.

Sistemul auburnicu au suferită acea modificare, ca nu numai in tempulu de pauza, ci și sub lucru sa făcă iertată vorberea despre ceea ce privescă lucrul.

Sistemele acestea cu deosebire celu pensilvanic s'a latit nu numai in America, ci și in multe staturi din Europa firescă pre lângă diferite modificări, astă incătu potă nu s'ară astă două institute care sa făcă totă asemenea in privința sistemului. (Va urmă)

Sabiu, 9/21 Martiu 1874.

Domnule redactoru! In nr. 19 din 7/19 a. c. alu „Telegraful Rom.“ făcă 75 unde se polemisă cu „Albin'a“ relativu la nr. 17 a. c. alu acăstă, occorre și pasagiul: „Cum suntu necontentele și emotionalele prelegeri care se tenu . . . pâna și elevilor institutului archidiocesanu, după cum se vîneresc, spre a depopulariză oficiile eclesiastice și in fine și făcă nostra.“

Neavendu subscrismu nimică comunu nici cu nr. 17 a. c. din „Albin'a“ și prin urmare nici cu polemia „Telegraful Rom.“ nici chiaru cu acăstă; fiindu ca citatul pasagiul, atinge, pré de aproape institutului nostru archidiocesanu in genere, iera specialmente pre întregu corpul profesorale, carele singuru tiene prelegeri in acelu institutu, și in linia prima pre subscrismu in equalitatea lui că directoru, carele, in poterea instrucțiunii ce o are — și dopă firea lucrului — este responsaveru de starea invetiamentului și a instrucțiunii elevilor institutului, de educatiunea acestor și preste totu de vîdă a institutului in afara; — care că din se-ninu se trage la midilociu și se amesteca in acăstă polemia de elu cu totului totu strâna — fiindu ca din coprinsulu acestui pasagiul — aruncat și la midilociu precum se vede — pré usioru potă cineva deduce, ca in institutul nostru se tenu prelegeri perniciose, și prejudiciose scopului acestui institutu și că prin urmare acestă aru și unu institutu nu de crescere, ei de demoralizare, — unu lucru, preste care subscrismu nu-i potă fi iertat a trece cu vederea și cu tacerea; acelu subscrismu se vede necesitată a rogă pre onorată redactiune cu totă decentă, că in asemenea modu sa binevoiesca in nr. celu mai de aproape alu „Tel. Rom.“ a chiarifică lucrul, și binevoindu a publică aceste siruri — a arelă anumită:

1. De ce exprimă suntu acele prelegeri necontente și emotionale tenu elevilor institutului?
2. Cari suntu acele oficii eclesiastice depopularizate? și
3. Cine dintre profesorii institutului nostru au tenu și tieni elevilor acestui atari prelegeri?

I. Hania. Profesoru și directoru.

(Cetinda omulu cele de mai susu nu potă sa nu-si aduca aminte de proverbii: „unde batu și unde crăpă!“ In nr. 19 alu „Telegraful Rom.“ s'a publicat in adeveru o notită despre cie-a din archidiocesa, referitoria la unu pamphletu din „Albin'a“ nr. 17, dura nu ni trecea prin minte, ca dlu reclamante de mai susu va lăua totă povăra acelui notită asupra-si. Coventul prelegeri, de-si este indatinat mai cu séma profesorilor, nu potă sa confundă pre nimenea, pentru că lângă densulu se cetește numai decât mai departe: „intrascunsu“; și prelegeri, chiaru și publice, tieni și alti, cari nu suntu nici directori nici profesori că sa tacemă despre aceea, ca coventul prelegeri se poate întrebuită și in modu figuratu.

Cu toate aceste, dău reclamante crede că e vorba de sine, căci de corpul profesorilor din institutul nostru archidiocesanu, că atare, spunem că n'a potut si vorba in notită de mai susu, i facem cunoscutu că eu parere de reuam auditu unele cari se referesc si la densulu, și cărora va ave bunatate a le dă o desmintire eclatanta. Aceste se coprindu fatia cu intrebările puse de d-sea in următoarele:

ad. 1. Espectorarea înaintea elevilor in prelegeri ordinarii despre „Telegraful Rom.“, că despre o săia carea aduna totă certele;

ad. 2. Archimandritii, protosingeli și protodiacaonii, se descriu că nescă servitori de curte si episcopului, resp. archiepiscopului;

ad. 3. credem ca va fi de ajunsu deca spunem că aceste se amesteca in orele pastoralului.

Atâtă acum, pentru că sa mai scurămu din cele de soiul acăstă, său sa le marginim de-si ele suntu provocate totu-déonă de altii că din seninu.

Că acăstă avisamu si pre tramitatorii interpellationei mai multor puncte însemnate, cari privesc sapte comise de omeni, cărora le place sa interpeleză pre altii prin „Albin'a“, că sa mai aiba răbdare, și fiindu aproape sinodulu mai bine sa le aduca acolo decât in calea pressei. Dealtmătre sa se dechiare.)

Concursu.

Findu o necesitate ne amenava a se asiedă lângă nepotinciosulu paroch gr. or. din Stanj'a de susu — protopresbiteratul Zarandului, unu capelanu de ajutoriu, in conformitate cu ordinationea venerabilului Consistoriu archidiocesanu 28/2 Nr. 550/1874 — se scrie prin acăstă concursu:

Emolumentele impreunate cu acăstă statină suntu venitele jumetate din parohia mentionata, carea este cuașificata că parochia de clasă a III.

Doritorii de a ocupa acăstă statină de capelanu, suntu avisati a-si asculta concursele loru instruite cu documentele recerute prin prescripțile „Stat. org.“ pâna in 23 Apriliu a. c. diu'a st. Georgiu, la subsemnatul scaunu ppescu in Bradu.

Bradu in 13 Martie 1874.

In contielegere cu com. paroch Nicolau I. Miheltianu
Prot. gr. or. a Zarandului
(1-3)

Cel mai nou și mai mare depositu de orolăge in Sabiu.

JOHANN BUSCHEK orologieru, Ulița Cisnădiei Nr. 16 vis-a-vis de Hotelul „La Corón'a Ungariei“.

Recomenda orolăgele sele de aur și argintu de I calitate, de Genf, alese personalmente și probate prin oficiu, cu garantia de 1-2 ani.

Orologie de argintu cu căte fl.

13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30-40.

Orologie de aur cu căte fl. 28,

30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70-150.

De I calitate orolăge cu pendulu,

o decore pentru orice locuință cu căte fl.

fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46,

50, 60, 70-150.

Orolăge de biroului francesu, de marina și destăptătorie (Wecker) etc.

Lantiuri de aur și argintu, pro-

bate prin oficiu și adeca: Lantiuri de

argintu cu căte fl. 3, 4, 5 pâna la 12,

de aur: Lantiuri de gătu cu căte fl.

32, 34, 36, 40, pâna la 80 și 150.

Reparaturele se facu după mo-

dulu celu mai nou solidu și cu garantia de unu anu.

Pretiu curintă mai detaiat gratis

et franco.

(1-20)